

ktorému by vláda nedementovala interviewy. Hovorím elegicky,^d lebo mne výbor skonfiskoval Pohľady v Matici a vyhlásil ma za chorého.⁵ A ešte hovorím: Všetko dobre učiněno jest.

Zas Vás pokúšam: Pán prezident, príjdte bývať na Bystričku a pokúsime sa vyvolať nový slovenský život. A po prezidenstve Škultétyho pripraviť cestu Benešovi, za ktorého zaangažujeme polovicu Slovenska. A potom, ako Boh dá. Ak Paneurópa, tak Paneurópa. Ale s Ruskom!

Nehnevajte sa, pane Prezident, na tento môj list. Je písaný z lásky: A nech sa nám nehnevá preň ani pani doktorka. Ani Vaši v Londýne.⁶

Prijmite výraz našej hlbokej úcty a oddanosti

Štefan a Hela Krčméry

DOPIS

AKPR, f. KPR, inv. č. 808, č. j. 4769/35, k. 76. Originál, rukopis.

a – Psáno na hlavičkovém papíře Tajomník Matice Slovenskej.

b – Podtrženo Š. Krčmérym.

c – Kálaš – rozbijet.

d – Elegicky – truchlivě, smutně.

1 – Rozumí se jezero Tuma ve Švýcarsku. V lednu 1933 odjel Krčméry na doporučení Alice Masarykové na léčení do Ženevy, odkud se vrátil v květnu do Prahy. Viz KATUŠČÁK, D. *Slovo čisté. Život a dílo Štefana Krčméryho v dokumentech*. Martin 1979, s. 198.

2 – Hovory s T. G. Masarykem: náboženství. *Lidové noviny* (41) 1933, č. 195, 16. 4., s. 1–3.

3 – Rozumí se Masarykova práce *Sebevražda bromadným jevem společenským moderní osvěty*. Praha 1904. Nové vydání: Praha, Ústav TGM, 1998.

4 – Rozumí se nejspíše Alice Masaryková.

5 – Viz zde dok. č. 217, pozn. č. 1.

6 – Patrně se rozumí Jan Masaryk, čs. vyslanec v Londýně.

Zemský učiteľský spolek na Slovensku T. G. Masarykovi^a
Žilina, [po 14. srpnu 1933]

/226

Zemský učiteľský spolek na Slovensku zo slávnostného zasadania svojho zastupiteľstva a zjazdu, konaného dňa 14. augusta 1933 v rámci Pribinových slávností v Nitre, jednohlasným uzavretím úctive žiada o splnenie tu uvedenej rezolúcie:

„Zemský učiteľský spolek na Slovensku stavia sa proti zrušeniu učiteľských ústavov. Sme za vyššie vzdelanie učiteľské, ale učiteľské ústavy nech sú naďalej ponechané, ich úroveň nech sa však zvýši, lebo sa lepšie osvedčujú, jako jednorocné pedagogické kurzy.

Absolventom zreformovaných a rozšírených učiteľských ústavov nech je univerzita otvorená, aby sa vyvinuli z učiteľov vysokoškolsky vzdelaní pedagogickí odborníci. Na Slovensku nech sa berie v úvahu historický vývoj školstva a ohľad na práva občianske ústavou zaistené, pre ktoré nemožno rušiť tu jestvujúce cirkevné ústavy, ktoré v každom ohľade tak plnia svoju úlohu, ako ústavy štátne, tým viacej, keďže Slováci i tak majú pomerne k počtu obyvateľstva menej stredných škôl, ako zeme české a pridržajú sa v prevažnej väčšine škôl cirkevných. Keďby však doterajšie učiteľské ústavy, ktoré si Slováci neprestanú chrániť, mali sa pretvoriť v akadémiu, nech je cirkvám zaručené právo pretvoriť svoje ústavy analogicky podľa predpisu tohto návrhu na pedagogické akadémie cirkevné.

Na učiteľské ústavy na Slovensku žiadame menovať za profesorov Slovákov.“

Za
Zemský učiteľský spolok
na Slovensku

s výrazom hlbokkej úcty

tajemník ZUS-u.

senátor Hancko,
predseda ZUS-u.

DOPIS

AÚTGM, f. T. G. Masaryk, sign. R-5, k. 396. Opis, strojopis.

a – Adresováno: Pán Dr. T. G. Masaryk, prezident Česko-slovenskej republiky, Praha. Dokument strojem nadepsán: „Učiteľský spolok (Z. U. S.) na Slovensku. Žilina, Závodská cesta č. 1.“

Zemský učiteľský spolok na Slovensku T. G. Masarykovi^a
Žilina, 20. srpna 1933

/227

Žilina, 20. augusta 1933.

Zemský učiteľský spolok na Slovensku zo slávnostného zasadania svojho zastupiteľstva a zjazdu, konaného dňa 14. augusta 1933 v rámci Pribinových slávností v Nitre, jednohlasným uzatvorením úctive žiada o splnenie tu uvedenej rezolúcie:

„Pre zhubné následky znemravujúcich filmov, ničiacich našu dorastajúcu mládež, žiadame cenzurovanie filmov prísne zostríť.

Do cenzornej komisie žiadame pribrať zástupcov cirkví a učiteľstva.

Protestujeme proti premietaniu sovietskych filmov.